

POSTANOWIENIE

Dnia 25 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Joanna Lemańska (przewodniczący)

SSN Grzegorz Pastuszko

SSN Mirosław Sadowski (sprawozdawca)

w sprawie z protestu A.W.

przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych

w dniu 25 czerwca 2025 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

Grzegorz Pastuszko Joanna Lemańska Mirosław Sadowski

UZASADNIENIE

A.W. (dalej także: „wnoszący protest”) pismem z 12 czerwca 2025 r. (data nadania) wniósł do Sądu Najwyższego protest wyborczy dotyczący wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Wnoszący protest zarzucił naruszenie przepisów kodeksu wyborczego, innych przepisów oraz konstytucyjnych zasad powszechności, tajności i transparentności wyborów, podczas głosowania w obwodzie nr [...] w T. (Dom Pomocy Społecznej), w gminie T., powiat t., woj. L..., poprzez:

1. Niedostępność informacji publicznej o zmianie godzin pracy Komisji Wyborczej tj. naruszenie obowiązku wynikającego z art. 1 ust. 1 oraz art. 7 ust. 1 pkt

3 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 902 ze zm.),

2. Wprowadzeniu informacji o zmianie godzin pracy obwodowej komisji wyborczej do BIP po dniu wyborów, z fałszywym antydatowaniem, usunięciu tej informacji z rejestru BIP przez administratora oraz zaniechaniu obowiązku reakcji przez Komisarza Wyborczego w Z., tj. naruszenia art. 23 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 902 ze zm.) w związku z art. 231 § 1 Kodeksu karnego oraz art. 271 § 1 Kodeksu karnego,

3. Nieprawidłowości w głosowaniu pensjonariuszy DPS tj. naruszenia przepisów dot. tajności głosowania, uprawnień do korzystania z pomocy przy głosowaniu oraz zasad dopisywania wyborców do spisu wyborców tj. art. 52 § 1 i 2, art. 28 § 1, art. 32 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 2408 ze zm.) oraz art. 10 i 62 ust. 1 Konstytucji RP

4. Udział urzędnika wyborczego bez identyfikacji w lokalu wyborczym tj. naruszenia art. 37e ust. 1 i 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 2408 ze zm.).

Prokurator Generalny w piśmie z dnia 17 czerwca 2025 r. oraz Państwowa Komisja Wyborcza w piśmie z dnia 18 czerwca 2025 r. wniesli o pozostawienie protestu bez dalszego biegu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 129 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. 1997, nr 78, poz. 483 ze zm.) wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej na zasadach określonych w ustawie.

Zasady i tryb przeprowadzania wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej oraz warunki ważności tych wyborów określa ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2025, poz. 365, dalej: „k.wyb.”).

Zgodnie z art. 82 § 1 k.wyb. przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w

rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wynik wyborów (pkt 1) lub naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów (pkt 2).

W nawiązaniu do przywołanych regulacji w orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że wszelkie zarzuty, inne niż te określone w art. 82 § 1 k.wyb., stanowią wyjście poza przewidziany w kodeksie wyborczym przedmiot protestu, co czyni go niedopuszczalnym (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z: 11 czerwca 2015 r.; III SW 60/15; 31 lipca 2020 r.; I NSW 2027/20; 31 lipca 2020 r. I NSW 2286/20).

Jednocześnie podkreśla się, że w przedmiocie protestu, o którym mowa w art. 82 § 1 k.wyb., nie mieszczą się ogólnikowe zarzuty sprowadzające się do hipotetycznego założenia o nieprawidłowościach wyborczych, oparte jedynie na kontestowaniu wyników wyborów ogłoszonych przez właściwy do tego organ, na domniemaniach, hipotezach i założeniach o nieprawidłowościach, bez przedstawiania dowodów, które powinny uzasadniać, rzeczywiście potwierdzać zarzut protestu mieszczący się w granicach bezprawności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z: 7 lutego 1990 r.; III SW 93/90; 5 grudnia 2007 r.; III SW 63/07; 16 lipca 2014 r., III SW 35/14).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy stwierdza, że wnoszący protest, sygnalizując podejrzenie naruszenia przepisów kodeksu wyborczego, które mogły mieć wpływ na wynik wyborów, zaprezentował swoje twierdzenia w sposób zbyt ogólny i jedynie hipotetyczny. Wnoszący protest ograniczył się bowiem do ogólnych i niesprecyzowanych – a zatem w istocie abstrakcyjnych zarzutów, które dotyczą przebiegu głosowania. Stosownie do treści art. 241 § 3 k.wyb. przedmiotem protestu wyborczego mogą być tylko naruszenia, które protestujący jest w stanie udowodnić, a więc mające miejsce w konkretnej sytuacji doświadczonej przez protestującego. To z kolei daje asumpt do stwierdzenia, że protest wyborczy nie może mieć charakteru abstrakcyjnego i odnosić się do naruszeń prawa wyborczego innych niż wnoszący protest osób.

Wnoszący protest nie wykazał, że doszło do naruszenia przepisów kodeksu wyborczego, nie wskazał, iż ewentualne naruszenie przepisu dotyczyło oddanego przez niego głosu, jak również nie określił, jaki miało ono wpływ na wynik wyborów. Skarżący nie wskazał świadków – innych wyborców, których miałyby dotyczyć dane nieprawidłowości oraz nie wskazał czy i jaki miałyby to wpływ na wynik wyborów. Wprawdzie skarżący odnosił się do swoich obserwacji, jednak nie dołączył dowodów na poparcie swoich spostrzeżeń i nie wykazał jaki miały wpływ na przebieg głosowania czy też ustalenie wyniku wyborów.

Uwypuklenia wymaga, iż zgodnie z art. 39 § 5 k.wyb. głosowanie w odrębnych obwodach głosowania może rozpocząć się później niż o godzinie 7.00, o ile nie będzie miało to wpływu na możliwość sprawnego oddania głosu przez wszystkich uprawnionych wyborców. Państwowa Komisja Wyborcza w swoich wytycznych dla obwodowych komisji wyborczych dotyczących zadań i trybu przygotowania oraz przeprowadzenia głosowania w obwodach głosowania w kraju w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 18 maja 2025 r. stanowiących załącznik do uchwały nr 165/2020 Państwowej Komisji

Wyborczej z dnia 23 kwietnia 2025 r. (M.P. poz. 418 i 455), wskazała, że ustaleń w tym zakresie dokonuje komisja obwodowa w uzgodnieniu z okręgową komisją wyborczą, najpóźniej w przeddzień głosowania. O ustaleniach tych powiadamia się wcześniej wyborców przez wywieszenie informacji bądź w inny sposób zwyczajowo przyjęty i informuje się wójta oraz kierownika jednostki, w której utworzony został obwód odrębny. Państwowa Komisja Wyborcza nie wskazała w swoich wytycznych konieczności zamieszczania informacji o wyżej wymienionych ustaleniach w Biuletynie Informacji Publicznej. Niemniej wytycznych tych w pkt 31 Państwowa Komisja Wyborcza wskazała, że *„Nie później niż w przeddzień głosowania przewodniczący zwołuje posiedzenie komisji poświęcone organizacji jej pracy przed i w dniu głosowania. W czasie tego posiedzenia komisja ustala w szczególności godziny rozpoczęcia pracy w dniu głosowania. Zadania te komisja może wykonać w trakcie pierwszego posiedzenia. Informację o godzinie rozpoczęcia pracy podaje się do publicznej wiadomości przede wszystkim przez jej wywieszenie w budynku, w którym mieści się lokal wyborczy, i w urzędzie gminy (w sposób umożliwiający zapoznanie się z tą informacją także, gdy budynek*

te są zamknięte). Informacja ta jest przeznaczona dla mężów zaufania, obserwatorów społecznych i obserwatorów międzynarodowych w celu umożliwienia im obecności przy wszystkich czynnościach komisji poprzedzających otwarcie lokalu. Komisja współdziała w tym zakresie z wójtem i urzędnikiem wyborczym.” Państwowa Komisja Wyborcza ponadto wskazała w swoich wytycznych, zgodnie z art. 53 k.wyb., że wyborcy niepełnosprawnemu, na jego prośbę, może pomagać w głosowaniu inna osoba. Jednocześnie Państwowa Komisja Wyborcza podkreśliła, że pomoc ta może mieć tylko techniczny charakter.

W ocenie Sądu Najwyższego niezrozumiały jest zarzut wpływu na wynik wyborów obecności w jednym lokalu wyborczym urzędnika wyborczego. Należy podkreślić, że wnoszący protest, jako mąż zaufania miał prawo do wniesienia zarzutów do protokołu. W protokołach z głosowania w dniu 18 maja 2025 r. oraz w ponownym głosowaniu pomimo obecności odpowiednio 3 i 2 mężów zaufania, żadne zarzuty do protokołu głosowania nie zostały wniesione.

Wskazać przy tym należy, że wnoszący protest nie podnosi, że wynik głosowania ustalony przez Obwodową Komisję Wyborczą nr 9 w T. nie odpowiadał stanowi faktycznemu.

Wobec powyższych ustaleń Sąd Najwyższy postanowił pozostawić protest bez dalszego biegu. Decyduje o tym art. 322 § 1 k.wyb., z którego jasno wynika, że takie rozstrzygnięcie musi zostać wydane, m.in., jeśli protest nie spełnia warunków określonych w art. 321 k.wyb.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy, na podstawie art. 322 § 1 w zw. z art. 321 § 3 k.wyb., orzekł jak w sentencji postanowienia.

Grzegorz Pastuszko Joanna Lemańska Mirosław Sadowski

[r.g.]